

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/100/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200325
Dátum vydania rozhodnutia: 12.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5017200325.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: W. V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom O.L. B. X, XXX XX L., právne zastúpená: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, 811 05 Bratislava, IČO: 47 238 232, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 42173-2/2017-BA zo dňa 25.07.2017, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/32/2017-74 zo dňa 22. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/32/2017-74 zo dňa 22. marca 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č. k. 25Sa/32/2017-74 zo dňa 22. marca 2018 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 42173-2/2017-BA zo dňa 25.07.2017, ktorým vo výroku prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu (Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš) zo dňa 24. apríla 2017 zmenila tak, že vypustila text „... Zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010.“ a doplnila text „...Nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2008, ale zaniklo dňa 30. júna 2010.“ V ostatnom napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdila. Prvostupňový správny orgán svojim rozhodnutím rozhodol o tom, že samostatne zárobkovo činnou osobou W. V. V. (žalobkyňa) zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010. O náhrade trov žalobkyne rozhodol krajský súd poukazom na ust. § 167 a contrario tak, že žalobkyňa nemala v konaní úspech, nevzniklo jej právo na náhradu trov konania. Rovnako náhradu trov konania

nepriznal ani žalovanej, pretože neboli splnené podmienky v § 168 S.s.p.

2. Krajský súd z predloženého administratívneho spisu zistil, že prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 24. apríla 2017 Sociálna poisťovňa, pobočka Liptovský Mikuláš ako orgán príslušný podľa § 178 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení, príslušný rozhodovať vo veci zániku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia vydal rozhodnutie č. 6410-9/2017-LM, ktorým rozhodol, že samostatne zárobkovo činnej osobe W.. V. V. (žalobkyni) zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010. Podľa údajov, ktoré Sociálnej poisťovni poskytlo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky - Slovenská lekárska komora je žalobkyňa držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (zákon č. 578/2004 Z. z.) č. ZA/0980/06 od 26. júna 2006. Uvedená licencia sa pre účely sociálneho poistenia považuje za oprávnenie na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti.

3. Krajský súd zákonosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 5 v znení zák. č. 543/2010 Z. z. účinnom od 1.1.2011 do 31.12.2013, § 14 ods. 1, § 21 ods. 1, § 21 ods. 4 postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti S.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je v medziach žaloby v súlade so zákonom, nakoľko má oporu vo vykonanom dokazovaní a v náležite zistenom skutkovom stave, ktorý bol správne právne posúdený.

4. Krajský súd považoval medzi účastníkmi konania za sporné posúdenie otázky právneho postavenia žalobkyne, ktorá v dôsledku zrušenia povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení v odbore Klinická imunológia a alergológia vydané Žilinským samosprávnym krajom, odborom zdravotníctva v Žiline č. 07199/2006/OZ zo dňa 19. októbra 2016 ku dňu 30. júna 2008 (zrušené), podľa jej právneho názoru, stratila status samostatne zárobkovo činnej osoby, pričom bola aj naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, vydané podľa zákona č. 578/2004 Z. z. (licencia č. ZA/0980/06 od 26. júna 2006), pričom žalovaná mala za to, že táto skutočnosť naďalej zakladá postavenie žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnej osoby pre účely povinného dôchodkového a povinného nemocenského poistenia (do dňa 30. júna 2010).

5. Krajský súd konštatoval, že vznik a zánik sociálneho poistenia sa riadi pravidlami upravenými v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý okrem iného upravuje vlastné definície pojmov, tiež definíciu pojmu samostatne zárobkovo činná osoba. Súčasne tento právny predpis upravuje aj časové ohraničenie vzniku a zániku sociálneho poistenia a stanovuje aj sankcie za nesplnenie povinnosti voči Sociálnej poisťovni. Poukázal na zákon o sociálnom poistení podľa ktorého je SZČO len tá fyzická osoba, ktorá splní nasledujúce podmienky: dovŕšila 18 rokov veku a v rozhodujúcom kalendárnom roku dosahovala príjmy z podnikania z inej samostatnej zárobkovej činnosti (t. j. príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov). Súčasne uviedol, že nadobudnutie právneho postavenia SZČO nezakladá automaticky samostatne zárobkovo činnej osobe povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. Povinné nemocenské a dôchodkové poistenie vzniká samostatne zárobkovo činnej osobe od 01. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom bol dosiahnutý príjem vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu. Pre vznik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia je preto rozhodujúce, aby dotknutá osoba: dosahovala príjmy z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti (podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov) a súčasne, aby tieto príjmy boli vyššie ako zákonom stanovená hranica za príslušný kalendárny rok. Ďalej krajský súd uviedol, že povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniká 30. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý sa nedosiahol vyššie uvedený príjem, prípadne zánikom oprávnenia na výkon činnosti SZČO, zánikom licencie L1A alebo aj na základe čestného vyhlásenia o nevykonávaní príslušnej činnosti (poistenie zaniká najskôr dňom doručenia čestného vyhlásenia Sociálnej poisťovni). Dňom nadobudnutia právoplatnosti licencie na výkon zdravotníckej praxe L1A nadobúda i držiteľ status podnikateľa - SZČO (ak už predtým nemal postavenie SZČO na základe iného oprávnenia na podnikanie, napr. povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia pre fyzickú osobu), a to so všetkými

povinnosťami, ktoré právny poriadok samostatne zárobkovo činnéj osobe ukladá.

6. Krajský súd sa vo vzťahu k žalobkyni primárne zaoberal otázkou, či mala v kontrolovanom období, kedy jej bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, postavenie samostatne zárobkovo činnéj osoby na účely sociálneho poistenia. Z údajov, ktoré žalovanej poskytlo Finančné riaditeľstvo SR žalobkyňa dosiahla za rok 2007 príjem 1.152.758,00 Sk, teda jej vzniklo od 01. júla 2008 do 30. júna 2009 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnéj osoby. Vzhľadom na príjmy, ktoré dosiahla žalobkyňa za rok 2008 (798.374,00 Sk) mal krajský súd za to, že žalobkyni vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenia aj od 01. júla 2009 do 30. júna 2010.

7. Krajský súd vo vzťahu k žalobnej námietke žalobkyne poukázal na to, že zákon o sociálnom poistení neukladá žalovanej lehotu, v ktorej je povinná rozhodnúť o vzniku, zániku alebo o prerušení sociálneho poistenia v sporných prípadoch, preto túto námietku žalobkyne ohľadom oneskoreného rozhodovania správneho orgánu prvého stupňa považoval za nedôvodnú.

8. Taktiež uviedol, že podmienky vzniku a zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sú presne stanovené v zákone č. 461/2003 Z. z., ktorý nepozná ustanovenie upravujúce zmiernenie tvrdości zákona alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov. Z uvedeného dôvodu sa nestotožnil ani s námietkou žalobkyne, že postup žalovanej v danej veci, ktorá postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení, je nesprávny a nespravodlivý.

9. Záverom krajský súd uviedol, že pre vznik účasti samostatne zárobkovo činnéj osoby na povinnom nemocenskom poistení je rozhodujúce dosiahnutie takého príjmu, ktorý je v kalendárnom roku vyšší ako vymeriavací základ podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Nižší príjem v kalendárnom roku má za následok zánik poistenia od 01. júla nasledujúceho kalendárneho roku bez ohľadu na podanie odhlášky z poistenia. Vznik účasti SZČO na povinnom nemocenskom poistení nie je závislý od splnenia povinnosti SZČO prihlásiť sa na nemocenské a dôchodkové poistenie. Účasť na povinnom nemocenskom poistení vzniká podľa § 21 ods. 1 zákona od 01. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý príjem z podnikania bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení. Rozhodujúci pre vznik účasti na povinnom nemocenskom poistení je teda dosiahnutie príjmu vyššieho ako vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v jednom kalendárnom roku. Obdobne nižší príjem v kalendárnom roku má bez ďalšieho za následok zánik poistenia od 01. júla nasledujúceho kalendárneho roku, a to bez ohľadu na to, či SZČO odhlášku podala alebo nie. Nesplnenie povinnosti uvedenej v § 228 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení nemá na vznik (zánik) účasti na povinnom nemocenskom poistení žiaden vplyv; nesplnenie takejto povinnosti môže mať za následok iba postup žalovanej uvedený napr. v § 239 a § 240 zákona o sociálnom poistení (pokuta, penále). Krajský súd mal na základe vykonaného dokazovania prvostupňovým správnym orgánom za jednoznačne preukázané, že žalobkyňa za rok 2009 dosiahla príjem zo živnosti v sume 0,19 Eur, t. j. v sume nižšej ako je zákonom ustanovená suma za rok 2009 (3.834,96 Eur), teda povinné nemocenské a dôchodkové poistenie jej zaniklo 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý sa nedosiahol vyššie uvedený príjem.

10. Vzhľadom na uvedené dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie žalovanej, vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je v medziach žaloby v súlade so zákonom, nakoľko má oporu vo vykonanom dokazovaní a v náležite zistenom skutkovom stave, ktorý bol správne právne posúdený. Napadnuté rozhodnutie a postup správnych orgánov považoval za súladný so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne proti rozsudku krajského súdu

11. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). Navrhovala, aby najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/32/2017-74 zo dňa 22. marca 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Žalobkyňa namietala, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov štátů SZČO nezakladá. Poukázala na ust. § 68 ods. 1, ako i ust. § 10 ods. 2 zák. č. 578/2004 Z. z., pričom zdôraznila, že vždy vykonávala zdravotnícke povolanie v povolani lekárov na podklade licencie SLK L1B v spojitosti s povolením vydaným Prešovským (správne malo byť Žilinským pozn. kasačného súdu) samosprávnym krajom a nikdy nevykonávala samostatnú zdravotnícku prax v povolani lekárov na základe licencie SLK. Výtýkala krajskému súdu, že ten nebral do úvahy, že samostatnou zdravotníckou praxou sa rozumie poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia. Na podporu svojho názoru poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. 2Sa/4/2017 ako i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 18 Sa/1/2017 ako i na nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 63/2012, podľa ktorého postavenie samostatne zárobkovo činné osoby treba vidieť nielen vo formálnej rovine, ale aj v materiálnej rovine.

13. Ďalej žalobkyňa síce súhlasila s názorom krajského súdu, že zákon o sociálnom poistení nepozná ustanovenia upravujúce zmiernenie tvrdosti zákona alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov, avšak nesúhlasila s jeho záverom, že absencia takejto úpravy neumožňuje pri rozhodovaní v prejednávanej príhode prihliadať na zjavnú nespravodlivosť. Žalobkyňa poukázala na to, že úlohou súdu v podmienkach právneho štátu je nájsť také riešenie, ktoré je v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti resp. v súlade s prirodzeno-právnymi princípmi, t.j. k povinnosti súdu nachádzať právo je nutné pristupovať nielen z pohľadu vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale aj cez povinnosť formulovať, čo je zmyslom a účelom právnych predpisov. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nie súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho-ktorého záujmu chráneného príslušnou normou. Žalobkyňa mala za to, že v danom prípade sa preukazuje nedostatok právnej úpravy zákona o sociálnom poistení, ktorý neupravuje možnosť zmiernenia tvrdosti zákona. Prejednávaný prípad je prípadom, kedy sa tvrdosť zákona zreteľne prejavuje. Žalobkyňa mala za to, že zrušením povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia jej zaniklo postavenie SZČO. Dôkazom toho, že žalobkyňi postavenie SZČO zaniklo bolo, že požiadala o zrušenie registrácie pre daň z príjmu u príslušného správcu dane a oznámil Štatistickému úradu SR skutočnosť potrebnú pre zrušenie identifikačného čísla organizácie ako i odhlásenie zo sociálneho poistenia. Žalobkyňa uviedla, že si nebola vedomá, že by licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov bola oprávnením zakladajúcim postavenie SZČO, predmetnú licenciu žalobkyňa nikdy nevyužívala ani pred dátumom 30.6.2015 a ani potom, napokon nemala na ňu žiadny príjem. Z uvedené je zrejmé, že žalobkyňa vykonala všetky kroky smerujúce k zániku jej statusu SZČO, pričom jej vôľa nebyť SZČO bola zrejmá. Za extrémne negatívny dopad na žalobkyňu považuje povinnosť uhradiť dlžné na poistnom ako i z titulu penále a to napriek tomu, že prejavila vôľu nebyť SZČO.

14. Záverom žalobkyňa namietala, že krajský súd sa v rozhodnutí nevyjadril k žalobnej námietke týkajúcej sa skutočnosti, že rozhodnutie žalovanej bolo nezákonné aj z dôvodu, že bolo vydané viac ako jeden rok od právoplatného rozhodnutia o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, pričom v zmysle § 222 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení obnovu konania možno nariadiť najneskôr do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobkyne

16. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 16.7.2018. Žalovaná i naďalej zotrvala na svojej argumentácii. Uviedla, že žalobkyňa neuviedla také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia žalovanej.

17. Žalovaná i naďalej zastávala názor, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a) vykonávanej podľa § 10 zák. č. 578/2004 Z. z. sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu a zakladá držiteľovi tejto licencie status samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010. Upriamila pozornosť na to, že žalobkyňa v žalobe nenamietala, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe nezakladá štatút SZČO, iba konštatovala, že si nebola vedomá toho, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov je oprávnením zakladajúcim status SZČO.

18. Ďalej žalovaná poukazovala na to, že podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2010 nadobudla status SZČO podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 každá fyzická osoba, ktorá mala oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu. Pre poúdenie právneho postavenia fyzickej osoby ako SZČO na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31. decembra 2010 teda nie je právne významné, či dotknutá osoba skutočne samostatnú zárobkovú činnosť vykonáva, právne významné je len tá skutočnosť, že dotknutá fyzická osoba disponuje oprávnením, ktoré jej zakladá status samostatne zárobkovo činnnej osoby. Žiadne iné podmienky na nadobudnutie právneho postavenia SZČO zák. č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 v § 5 písm. c) neustanovuje.

19. Taktiež žalovaná uviedla, že pri posudzovaní vzniku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia SZČO nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu dosiahla SZČO príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Za rozhodujúcu sa považuje len tá skutočnosť, že fyzická osoba, ktorá spĺňa právnu definíciu SZČO na účely sociálneho poistenia dosiahla v rozhodujúcom roku príjem podľa ust. § 6 ods. 1 a 2 zák. č. 595/2003 Z. z.

20. Upriamovanie pozornosti na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 63/2012 považovala žalovaná za zavádzajúce, jedná sa o individuálne rozhodnutie o sťažnosti konkrétnej fyzickej osoby, nejedná sa o rozhodnutie, ktorými by Ústavný súd SR podával záväzný výklad ust. zák. č. 461/2003 Z. z. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že uznesením pléna č. k. PLz ÚS 1/2016-15 ústavný súd zamietol návrh II. Senátu na účely zjednotenia odchýlných právnych názorov na vyslovenie právnej vety: „Pokiaľ advokát zmenil- formu výkonu advokácie zo samostatného výkonu advokácie na výkon advokácie ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, po takejto zmene formy výkonu advokácie mu nezostal zachovaný status samostatne zárobkovo činnnej osoby pre účely zákona o sociálnom poistení.“ Vzhľadom na toto rozhodnutie pléna ústavného súdu dospel II. senát Ústavného súdu SR k právnomu záveru, že je potrebné rozhodovať v línii uznesenia sp. zn. III. ÚS 426/2012, ktorým bola sťažnosť žalobcu v obdobnej veci odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Týmto postupom bola odstránená nejednotnosť judikatúry ústavného súdu. V tejto otázke je aj judikatúra najvyššieho súdu ustálená a v súlade s názorom vysloveným v rozsudku sp. zn. 7 Sžo/27/2010, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR č. 4/2012 pod číslom 66. V kontexte s uvedeným považovala za potrebné, aby bola žalobkyňa, ktorá bola v spornom období držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A/ZA/0980/06, považovaná za samostatne zárobkovo činnnú osobu a to bez ohľadu na skutočnosť, či činnosť na základe predmetnej licencie aj vykonávala.

21. Vo vzťahu ku kasačnej námietke v bode 2 kasačnej sťažnosti žalovaná uviedla, že sú totožné s námietkami uvedenými v správnej žalobe, ku ktorým už zaujala stanovisko, ktorého sa i naďalej pridrižiava.

22. Vo vzťahu ku kasačnej námietke v bode 3 kasačnej sťažnosti zotrvala žalovaná na svojom názore prezentovanom vo vyjadrení k žalobe, pričom v predmetnej veci nebola a ani nemohla byť zo strany pobočky Sociálnej poisťovne nariadená obnova konania, keďže do 24. apríla 2017 neexistovalo právoplatné rozhodnutie vo veci zániku sociálneho poistenia žalobkyne ako SZČO. Taktiež neexistuje rozhodnutie, ktorým by bola obnova konania povolená, resp. nariadená. Prvostupňovým rozhodnutím v predmetnej veci bolo rozhodnuté v nedávkovom konaní na základe § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona o sociálnom poistení o zániku sociálneho poistenia ako o spornom prípade, t.j. že žalobkyni zaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie.

23. Vzhľadom na uvedené sa žalovaná plne stotožnila s právnymi závermi krajského súdu vyjadrenými v napadnutom rozhodnutí a navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 S.s.p.), v rozsahu námietok žalobkyne uvedených v kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná.

25. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sa/32/2017-74 zo dňa 22. marca 2018, ktorým krajský súd žalobu žalobkyne zamietol.

26. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu.

27. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 42173-2/2017-BA zo dňa 25.07.2017, ktorým vo výroku prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu (Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš) zo dňa 24. apríla 2017 č. 6410-9/2017-LM zmenila tak, že vypustila text „... Zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010.“ a doplnila text „...Nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2008, ale zaniklo dňa 30. júna 2010.“ V ostatnom napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdila. Prvostupňový správny orgán svojim rozhodnutím rozhodol o tom, že samostatne zárobkovo činnou osobou W.. V. V. (žalobkyni) zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010.

28. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 S.s.p.). Konanie pred správnym

súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 S.s.p.). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 S.s.p.). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 S.s.p.).

29. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

30. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v dostatočnom rozsahu náležite a presvedčivo nezdôvodnil svoju právnu úvahu o zásadných otázkach žalobkyňou nastolených v žalobe, na základe ktorej ustálil svoj právny záver o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovanej.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

31. Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

32. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

33. V zmysle čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základnou premisou materiálneho právneho štátu prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasťou okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodíť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I.ÚS 10/98). (I.ÚS 54/02. Nález z 13.

novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750).

34. Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou mocenských orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu zameral svoju pozornosť k námietkam sťažovateľky - žalobkyne, ktorými okrem nesprávneho právneho posúdenia (§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.) namietala, že krajský súd sa nevyjadril k žalobnej námietke týkajúcej procesného postupu žalovanej.

36. Zo skutkových okolností, že žalobkyňa je držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (zák. č. 578/2004 Z. z.) číslo ZA/0980/06 od 26. júna 2006. Príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne doručila dňa 30.6.2008 Registračný list fyzickej osoby - odhlášku s dátumom zániku poistenia dňa 30.6.2008. Taktiež bolo zrejmé, že Žilinský samosprávny kraj rozhodnutím č. 3533/2008/OZ zo dňa 10. júna 2008 vyhovel žiadosti žalobkyne a povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení v odbore klinická imunológia a alergológia vydané Žilinským samosprávnym krajom, odborom zdravotníctva v Žiline č. 07199/2006/OZ zo dňa 19. októbra 2006 dňom 30. júna 2008 zrušil. Žalobkyňa podľa údajov, ktoré Sociálnej poisťovni poskytlo Finančné riaditeľstvo SR dosiahla v roku 2007 príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti 1 152 758,00 SK, za rok 2008 vo výške 798 374,00 Sk čo je suma vyššia ako 12 násobok minimálneho vymeriavacieho základu, a teda príjem za uvedené roky je v sume vyššej ako zákonom stanovená hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Za rok 2009 bol príjem vo výške 0,19 Eur, čo je príjem nižší ako 3 834,96 Eur, t.j. zákonom predpokladaný.

37. Jedinou otázkou, na ktorú sa krajský súd zameral, bolo posúdenie právneho postavenia žalobkyne pre účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, teda či mala žalobkyňa aj potom čo došlo k zrušeniu povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení v odbore Klinická imunológia a alergológia vydané Žilinským samosprávnym krajom, odborom zdravotníctva v Žiline č. 07199/2006/OZ zo dňa 19. októbra 2016 ku dňu 30. júna 2008 (zrušené) i naďalej postavenie SZČO. Nezaoberal sa však ďalšími žalobnými námietkami smerujúcimi k procesnému postupu žalovanej. Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti o.i. namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k jej žalobnej námietke, preto zameral kasačný súd pozornosť uvedeným smerom.

38. Podľa § 139 ods. 2 S.s.p. v odôvodnení rozsudku správny súd uvedie stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

39. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy Správneho súdneho poriadku kasačný súd konštatuje, že povinnosťou správneho súdu v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich, je postupom podľa právnej úpravy ustanovenej v druhej a tretej časti Správneho súdneho poriadku v súlade so základnými procesnými zásadami konania, preskúmať zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov a v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite odôvodniť svoje skutkové zistenia a právne závery, teda rozsudok odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, v akom rozsahu správny súd vykonal súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a postup mu predchádzajúci, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v žalobe a zodpovedal na najdôležitejšie otázky, v žalobe nastolené, tak vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol

predmetom súdneho prieskumu, ako aj vo vzťahu k postupu správneho orgánu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia žalovaným správnym orgánom. Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z ust. § 139 ods. 2 S.s.p. predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

40. Kasačný súd v danej súvislosti upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2010 sp. zn. 4Sžo/12/2010), podľa ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť totiž svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

41. Rovnako najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015 sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, (súčasná úprava v § 139 ods. 2 SSP), v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

42. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, podľa ktorého z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Rovnako rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999).

43. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a ani Ústavného súdu Slovenskej republiky a v neposlednom rade ani judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k nezákonnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

44. Vo svetle vyššie uvedenom, kasačný súd podrobil prieskumu kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia nie je dostatočné na prijatie záveru o nedôvodnosti žaloby žalobkyne. Nielenže sa krajský súd nevyjadril k namietanému procesnému postupu žalovanej, ale sa dostatočne nevyjadril ani k žalobnej námietke ohľadne namietaného reálneho výkonu činnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby na základe licencie. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akej úvahy dospel k záveru o tom, že žalobkyňa mala i naďalej po zrušení oprávnenia vydaného samosprávnym krajom postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. Krajský súd iba konštatoval, že dňom nadobudnutia právoplatnosti licencie na výkon zdravotníckej praxe LIA

nadobúda i držiteľ status podnikateľa - SZČO (ak už pred tým nemal postavenie SZČO na základe iného oprávnenia na podnikanie, napr. povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia pre fyzickú osobu), a to so všetkými povinnosťami, ktoré právny poriadok samostatne zárobkovo činnéj osobe ukladá. Ďalej sa už zamerával iba na údaje poskytnuté Finančným riaditeľstvom SR, ktoré preukazovali príjem žalobkyne.

45. Vzhľadom k uvedenému kasačný súd v danej veci považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu za nedostatočné, keď správny súd v odôvodnení rozsudku neuviedol jasným a zrozumiteľným spôsobom svoju právnu úvahu, na základe ktorej prijal svoj záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, pričom ostatným zásadným námietkam žalobkyne nevenoval žiadnu pozornosť, v dôsledku čoho odôvodnenie rozsudku trpí vadou vykazujúcou znaky formalizmu a arbitrárnosti. Správny súd teda náležite nepostupoval v intenciách zákonnej úpravy Správneho súdneho poriadku a ani v intenciách ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a ESLP. Skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku správneho súdu náležitým spôsobom nevyplýva jasná a určitá odpoveď na zásadne argumenty žalobkyne k nezákonnosti rozhodnutia žalovanej, namietajúce v žalobe a ani jeho právna úvaha, podmieňujúca jeho záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, má to za následok porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces.

46. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie bez toho, aby sa ďalej zaoberal kasačnými námietkami smerujúcimi k meritu veci. V tejto súvislosti však dáva krajskému súdu do pozornosti rozhodnutie Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/1/2019 a 1Vs/3/2019.

47. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť pri zohľadnení aj ďalších kasačných námietok žalobkyne. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd opätovne o nároku na náhradu trov konania vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

48. Kasačný súd v súvislosti so žalobnými námietkami žalobkyne smerujúcimi k procesnému postupu žalovanej v konaní dáva do pozornosti právnu úpravu zakotvenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorej každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Uvedenou právnou úpravou ústava zaručuje každému základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Súčasne kasačný súd upriamuje pozornosť na právnu úpravu obsiahnutú v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, dojednaný v Ríme 4. novembra 1950, a ďalšie zmluvné dokumenty na tento Dohovor nadväzujúce publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. (ďalej len „Dohovor“), ktorý v súlade s právnou úpravou ustanovenou v čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred zákonmi. Dohovor v čl. 6 stanoví, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Dohovor v čl. 13 ustanovuje, že každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

49. Vychádzajúc z citovanej úpravy ustanovenej tak v Ústave Slovenskej republiky, ako aj v Dohovore plynie záver, že každému sa zaručuje právo na súdnu a inú právnu ochranu a teda tým sa mu zaručuje právo na prejednanie jeho veci a s tým aj jeho právo vyjadriť sa v konaní ku všetkým vykonávaným dôkazom v súlade s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Citovanú právnu úpravu ustanovenú tak v Ústave Slovenskej republiky, ako aj v Dohovore nie je možné opomenúť ani v konaní v zmysle právnej úpravy ustanovenej v §§ 172 a nasl. zákona o sociálnom poistení začatého z podnetu organizačnej

zložky Sociálnej poisťovne v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

50. Kasačný súd zastáva názor, že konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z. z. začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 uvedeného zákona nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

51. Pri opätovnom preskúmaní zákonnosti rozhodnutí žalovanej správny súdom v rozsahu žalobných námietok bude potrebné sa nielen zamerať na právne posúdenie postavenia žalobkyne ako SZČO, ale v rámci posudzovania zákonnosti postupu správneho orgánu brať zreteľ aj na vyššie uvedený názor kasačného súdu.

52. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.